

[Gert Petersen]

Da råstofloven blev gennemført i sidste samling, var vi positivt indstillet, selv om der var visse sider af den, vi havde visse betænkeligheder ved; derfor var vi nødt til at foretage en afvejning, og det gjorde vi. Det er i og for sig konsekvent, at man nu ønsker råstoflovens bestemmelser gennemført for kontinentalsoklen.

Vi er stadig væk positivt indstillet, men jeg skal dog ikke skjule, at jeg selv ligesom tidligere ordførere er lidt betænkelig ved den eneretsordning, som ligesom ligger og svæver, og som måske ikke har aktualitet sådan helt umiddelbart, men som der ikke desto mindre åbnes dør for, måske inden for overskuelig tid, i ministerens fremsættelsestale. Det er i hvert fald et af de spørgsmål, som vi vil se nærmere på i udvalget for at få undersøgt, hvad der ligger i det. Men i princippet er vi positivt indstillet over for lovforslaget.

Fuglsang (DKP):

Som det er sagt, er formålet med lovforslaget at overføre bestemmelserne i råstofloven til loven om kontinentalsoklen, og en sådan overførsel kan jo være nok så rimelig. Men når jeg kigger dette forslag igennem og sammenligner det med dets forgænger, er der alligevel en hel del ting i det, som gør mig lidt betænkelig.

I råstoflovens formålsbestemmelse hedder det, at loven skal sikre en samlet planlægning af udnyttelsen af landets råstoffer ud fra samfundsmæssige hensyn til deres brug såvel som miljømæssige, videnskabelige og almene interesser. Hvad det angår, mener jeg, at dette lovforslag på mange måder betyder en afsvækning sammenlignet med de bestemmelser, som hidtil har været gældende, og dette til trods for, at vi nok kan sige, at en rigtig udnyttelse af havets og kontinentalsoklens rigdomme jo stadig væk bliver mere og mere vigtig. Det gør den i takt med, at råstoffer og energikilder på landjorden begrænses og deres udvinding fordyres. Samtidig ser vi, hvordan videnskab og teknik skaber muligheder for at finde stadig nye energi- og råstofressourcer på havbunden og for at udvinde dem, i stigende grad også på en sådan måde, at det bliver billigere, end når udvindingen og transporten foregår på landjorden.

Alt det gør, at jeg mener, at man burde skærpe mulighederne for at udnytte rigdommene på havet netop ud fra samfundsmæssige hensyn. Når vi nævner disse rigdomme, råstofkilder, tales der et par steder i lovforslaget om sten, grus og andre naturforekomster. Der kan man nok tillade sig at sige, at de andre naturforekomster efterhånden bliver vigtigere, ikke mindst for et land som Danmark, som i forvejen er så fattigt på sådanne, som det er i øjeblikket.

Vi må ikke glemme, at det var i henhold til en af forgængerne til dette lovforslag, at A. P. Møller fik koncessionen på udnyttelse af energikilderne på den danske havbund, og når man ser, hvordan han har været i stand til at udnytte sin koncession ud fra den hidtidige lovgivning og dens administration, vil jeg mene, at der var grund til ikke at ophæve, men at skærpe forpligtelsen til at landsætte det, man udvinder på dansk område, i dansk havn i stedet for, som det synes at være tilfældet, at landsætte det alle andre steder.

Det samme gælder pligten – og her kan vi f. eks. tænke på hele historien med naturgasen – til at oplyse om optagningssteder, mængder og for så vidt også mulighederne for at optage det. Jeg synes også stadig væk, at det måtte være rimeligt, at der betales en afgift til det offentlige for retten til at udvinde disse rigdomme.

Der var også andre ting, jeg mener man bør se på, når vi nu skal behandle dette lovforslag videre, og det er bl. a. spørgsmålet om retten til at udnytte det, eneretsbevillingerne. For mig at se – og det er kommunisternes principielle stilling til dette – vil det ikke være muligt virkelig at udnytte råstofferne, hverken på land eller på kontinentalsoklen, ud fra samfundsmæssige interesser, uden at samfundet får en meget, meget stor indflydelse på det, og derfor er vores principielle mening, at sådanne råstoffer burde nationaliseres. Derfor mener jeg, at der her i stedet for at stå, at eneretsbevilling kan gives til aktieselskaber, anpartsselskaber osv., bør stå noget i retning af: »til statslige selskaber eller til andre selskaber med statslig deltagelse«. Hvis dette ikke er tilfældet, vil vi ikke kunne få en forsvarlig udnyttelse af de råstoffer, som måtte findes.

Bolvig (RV):